

Okresní soud pak trestní řízení proti A. zastavil podle § 90 tr. ř. a nařídil hlavní líčení proti B. a C. Prvé i druhé líčení bylo odročeno a po třetím líčení dne 18. srpna 1936 byl uznán vinným přestupkem § 360 tr. z. i A. (vedle B. a C.) a odsouzen do vězení na jeden měsíc podmi-
nečně na 3 roky. (Stejný trest přisouzen i B., kdežto C. byl uložen trest 8 dní vězení).

K odvolání obviněných, jakož i veřejného žalobce, byla věc projednána krajským soudem jako soudem odvolacím a odvolání v š e c h obžalova-
ných z výroku o vině bylo zamítnuto jako bezdůvodné, trest však byl A. a B. snižen na 14 dní vězení, kdežto C. byl zvýšen rovněž na 14 dní vě-
zení, všem třem byl pak stanovený trest uložen n e p o d m í n ě n ě. Proti A. nebyl trest dosud vykonán.

Pokud se týče odsouzení A., který byl jak okresním tak krajským soudem uznán vinným přestupkem § 360 tr. z., ačkoli trestní řízení bylo proti němu zastaveno podle § 90 tr. ř., byl porušen zákon v ustanovení § 2 tr. ř.

Podle tohoto základního ustanovení trestního řádu může soud stíhati trestné činy jen k návrhu žalobcovu. Takového návrhu tu nebylo, jak je patrné z vyjádření státního zastupitelství ze dne 17. února 1936, jímž prohlásilo bezvýhradně, že A. v ů b e c n e s t í h á. Bylo tedy pokračo-
váno v trestním řízení proti A. bez návrhu oprávněného žalobce a odsu-
zující rozsudky obou stolic, pokud jde o tohoto obžalovaného, jsou zma-
tečné podle čís. 9 b) § 281 tr. ř. (srov. rozh. čís. 1630 a j. Sb. n. s.).

Čís. 5830.

**Chce-li si veřejný žalobce v řízení pro zločiny a přečiny zajistiti možnost odvolati se z rozsudku proto, že nalézacím soudem nebyl vyne-
sen výrok, že nastala ztráta práva volebního, musí navrhnouti, aby byl takový výrok učiněn (§ 283, odst. 3 tr. ř.).**

V řízení přestupkovém je návrh předpokládán v této stati zákona obsažen v tom, že zmocněnec státního zastupitelství navrhl při hlavním přelíčení podle poslední věty § 457 tr. ř., aby bylo použito zákona.

(Rozh. ze dne 22. února 1937, Zm I 159/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury pro zachování zákona takto právem: Usnesením krajského soudu jako soudu odvolacího ve věcech pře-
stupkových, pokud jím bylo zamítnuto odvolání veřejného žalobce z roz-
sudku okresního soudu proto, že jím nebylo vysloveno, že u obžalovaného nastává ztráta práva volebního, byl porušen zákon v ustanoveních po-
slední věty § 457 tr. ř. a posledního odstavce § 464 tr. ř.

D ů v o d y:

Okresní soud uznal rozsudkem A. vinným přestupkem krádeže podle § 460 tr. z. a přestupkem nedovolené držby zakázané zbraně podle §§ 8, 32 zbroj. pat., odsoudil ho za to podle § 460 tr. z. se zřetelem k ustano-

vení § 267 tr. z. a za použití § 266 tr. z. do vězení na 1 týden, prohlásil podle § 32 zbroj. pat. zabavenou zakázanou zbraň za propadlou, uložil mu podle § 389 tr. ř. náhradu nákladů na trestní řízení a povolil mu podle §§ 1 a 3 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 Sb. z. a n., podmíněný odklad výkonu trestu na zkušební dobu 1 roku. O ztrátě práva volebního nerozhodl a nezmínil se o ní ani v rozhodovacích důvodech rozsudku.

Dne 27. srpna 1936 ohlásil zmocněnec státního zastupitelství, jenž navrhl podle záznamu protokolu o hlavním líčení ze dne 26. srpna 1936 při tomto hlavním líčení po skončení průvodního řízení »použití zákona«, proti uvedenému rozsudku odvolání z výroků o vině, trestu a povolení podmíněného odsouzení, jakož i proto, že nebyla vyslovena ztráta práva volebního, a žádal, aby spisy s rozsudkem byly zaslány státnímu zastupitelství k provedení odvolání. Státní zastupitelství, jemuž byly spisy za zmíněným účelem dne 29. srpna 1936 zaslány, vrátilo je dne 2. září 1936 okresnímu soudu s prohlášením, že trvá na ohlášeném odvolání z výroku o podmíněném odsouzení a z nevyslovení ztráty práva volebního. Obžalovaný nepodal proti rozsudku opravný prostředek.

Krajský soud jako soud odvolací ve věcech přestupkových uznal usnesením v neveřejném sedění o odvolání veřejného žalobce právem: »Odvolání co do podmíněného odsouzení se vyhovuje . . . Naproti tomu se odvolání co do nevyslovení ztráty práva volebního zamítá.« Zamítnutí odvolání podaného proto, že nebyla vyslovena ztráta práva volebního, odůvodnil takto: »Podle 3. odst. § 283 tr. ř. může býti podáno odvolání (proto), že výrok, že nastává ztráta práva volebního, nebyl vynesena, ač to žalobce navrhl. V řízení o přestupcích platí totéž, jak uvedeno je v posledním odstavci § 464 tr. ř., ve kterém se výslovně poukazuje na citované ustanovení 3. odstavce § 283 tr. ř. Poněvadž veřejný žalobce podle protokolu o hlavním líčení nenavrhl ztrátu práva volebního, nemůže se odvolávati proto, že nebyla okresním soudem vyslovena.«

Tímto usnesením soudu odvolacího, pokud jím bylo odvolání veřejného žalobce podané proto, že nebyla vyslovena ztráta práva volebního, zamítnuto s uvedeným odůvodněním, byl porušen zákon v ustanoveních poslední věty § 457 tr. ř. a posledního odstavce § 464 tr. ř.

Podle poslední věty § 457 tr. ř. může se žalobce při hlavním přelíčení před okresním soudem, pokud jde o konečný návrh, »omeziti na to, že učiní všeobecný návrh na použití zákona«. Toto oprávnění přiznává trestní řád zmocněncům státního zastupitelství, vykonávajícím úkony státního zastupitelství u okresních soudů, zřejmě proto, že u nich nelze zpravidla (vzhledem k tomu, že mnohdy nejsou vůbec právníky) předpokládati onu důkladnou znalost práva, již stát požaduje a musí požadovati od státního zastupitelství (Mayer, Kommentar zur österreichischen Strafprozess-Ordnung, 3. díl, str. 653). Nežádá-li tedy trestní řád na zmocněnci státního zastupitelství, zastupujícím obžalobu před okresním soudem, aby se řídil, pokud jde o konečné návrhy, předpisem prvního odstavce § 255 tr. ř., platným v řízení pro zločiny a přečiny, nýbrž přiznává-li mu poslední větou § 457 tr. ř. právo omeziti se na podání povšechného návrhu na použití zákona, dlužno souhlasiti s právním názorem

rozhodnutí bývalého vídeňského nejvyššího a zrušovacího soudu ze dne 1. května 1909, Kr II 349/8 (čís. 3587 víd. sb.), že v návrhu zmocněncem státního zastupitelství podle poslední věty § 457 tr. ř. učiněném jest obsaženo vše, co trestní řád v řízení pro zločiny a přečiny požaduje od zakročení veřejného žalobce. Nejvyšší soud jako soud zrušovací dal již svými rozhodnutími ze dne 15. března 1921, Kr II 56/21 (čís. 397 Sb. n. s.) a ze dne 23. srpna 1928, Zm I 462/28 (čís. 3238 Sb. n. s.) najevo, že vykládá ustanovení poslední věty § 457 tr. ř. stejně jako bývalý vídeňský nejvyšší a zrušovací soud; neboť uvedené rozhodnutí z roku 1921 vyslovuje, že v řízení před soudem přestupkovým není veřejný žalobce (zmocněnec státního zastupitelství) povinen, učiniti zvláštní návrh ve smyslu § 263 tr. ř., ježto výhrada podle tohoto ustanovení zákona jest obsažena již ve všeobecném návrhu zmocněnce státního zastupitelství, aby bylo použito zákona, a zmíněné rozhodnutí z roku 1928 zaujímá stanovisko, že návrh zmocněnce státního zastupitelství při hlavním líčení, aby bylo použito zákona, obsahuje i návrh na rozšíření hlavního líčení a rozsudku proti obžalovanému na přestupek, pro nějž obžaloba ještě podána nebyla a o němž zmocněnec státního zastupitelství a soud zvěděli teprve v průběhu hlavního přelíčení. Je-li podle toho, co uvedeno, v návrhu zmocněnce státního zastupitelství podle poslední věty § 457 tr. ř., aby bylo použito zákona, obsaženo vše, co trestní řád požaduje v řízení pro zločiny a přečiny od zakročení veřejného žalobce, nelze pochybovati o tom, že návrh zmocněnce státního zastupitelství při hlavním líčení ze dne 26. srpna 1936 v uvedené trestní věci proti A., aby bylo použito zákona, obsahoval v tomto případě, v němž šlo o přestupek krádeže podle § 460 tr. z., tedy o trestný čin, pro nějž může býti, byl-li spáchán z pohnutky nízké a nečestné, vyslovena ztráta práva volebního, i návrh, aby bylo vysloveno, že obžalovaný ztrácí právo volební, t. j. návrh, jež veřejný žalobce v řízení pro zločiny a přečiny musí učiniti, chce-li si pro případ, že by nalézacím soudem výrok, že nastává ztráta práva volebního, vynesen nebyl, zajistiti možnost odvolati se z rozsudku proto, že tento výrok nebyl učiněn (3. odst. § 283).

Soud odvolací je na omylu, vykládá-li ustanovení posledního odstavce § 464 tr. ř. v ten smysl, že se zmocněnec státního zastupitelství může odvolati z rozsudku okresního soudu z důvodu, že jím nebylo vysloveno, že u obžalovaného nastává ztráta práva volebního, jediné, podal-li při hlavním líčení zvláštní návrh, aby bylo vysloveno, že obžalovaný ztrácí právo volební. Posléze uvedené ustanovení, jímž byl § 464 tr. ř. doplněn § 4 zák. ze dne 15. května 1919, čís. 263 Sb. z. a n., neobsahuje nic, co by ospravedlňovalo zmíněný výklad. Zejména nelze z toho, že je v tomto ustanovení tr. ř. citován 3. odstavec § 283 tr. ř., dovozovati, že zmocněnec státního zastupitelství musí při hlavním líčení před okresním soudem stejně jako veřejný žalobce v řízení pro zločiny a přečiny výslovně navrhnouti, aby byla vyslovena ztráta práva volebního, chce-li si pro případ, že by tento výrok učiněn nebyl, zajistiti možnost odvolati se z rozsudku okresního soudu proto, že tento výrok nebyl učiněn. Ustanovení posledního odstavce § 464 tr. ř. nemění nic na ustanovení poslední věty § 457 tr. ř., nýbrž rozšiřuje prostě právo odvolací ve věcech přestupkových tím způsobem, že připouští odvolání proti rozsudkům okresních

soudu z důvodů uvedených v 3. odstavci § 283 tr. ř. Jest ovšem pravda, že se i zmocněnec státního zastupitelství může odvolati z rozsudku okresního soudu z důvodu, že jím nebyl vynesena výrok, že nastává ztráta práva volebního, jen učinil-li návrh, aby bylo vysloveno, že obžalovaný ztrácí právo volební, ale tento v 3. odstavci § 283 tr. ř. předpokládaný návrh, jenž musí býti v řízení pro zločiny a přečiny veřejným žalobcem výslovně učiněn, je v řízení přestupkovém zmocněncem státního zastupitelství podán tím, že zmocněnec navrhl při hlavním líčení podle poslední věty § 457 tr. ř., aby bylo použito zákona; neboť tento povšechný návrh zmocněnce státního zastupitelství obsahuje, jak bylo dovozeno, v případech rázu v úvahu tu přicházejícího i návrh, aby bylo vysloveno, že obžalovaný ztrácí právo volební. Bylo proto po návrhu generální prokuratury podle §§ 33, 292 tr. ř. rozhodnuto, jak nahoře uvedeno.

Čís. 5831.

O beztravné furtum usus jde pouze tehdy, odejme-li pachatel movitou věc jejímu držiteli bez jeho přivolení jen na dobu krátkou a přechodnou, po kterou buď sám vykonává nad věcí držbu pro jejího majitele — buď bez jeho vůle a vědomí — nebo může kdykoli obnoviti držení věci pro majitele, takže majitel odnětí věci nepociťuje jako zásah do svých disposičních práv.

(Rozh. ze dne 23. února 1937, Zm II 37/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost mladistvých obviněných A., B., C. a D. do rozsudku soudu mládeže, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými proviněním podle § 3 zákona č. 48/1931 Šb. z. a n., a to : — — — (mimo jiné) A., C. a D. podle § 460 tr. z.

Z d ů v o d ů :

Výrok, jímž byli obvinění A., C. a D. uznáni vinnými proviněním krádeže spáchané odcizením jízdních kol, napadá stížnost důvody zmatečnosti čís. 5, 9 a) i b) § 281 tr. ř. Poukazujíc na nevyvrácenou obhajobu obviněných, že kola odcizili za tím účelem, aby se na nich při svém útěku z Československa dostali na hranice Německa, že je před překročením hranic zanechali na československé půdě, doufajíc, že budou nalezena celníky a vrácena vlastníkům, namítá stížnost, že soud mládeže nesprávně posoudil věc po stránce právní, vysloviv, že tu nešlo o furtum usus. Namítka je lichá.

O furtum usus jde jen tehdy, když pachatel odejme movitou věc jejímu držiteli bez jeho přivolení pouze na krátkou a přechodnou dobu, po kterou buď sám vykonává nad věcí držbu pro jejího majitele, třeba se tak dělo bez jeho vůle a vědomí, nebo po kterou je pachateli možno kdykoli obnoviti držení věci pro majitele, takže tento odnětí věci ani nepociťuje jako zásah do svých disposičních práv. Zda v konkrétním případě jde o furtum usus, záleží na okolnostech případu. V souzené věci je zjištěno, že obžalovaní odňali jízdní kola bez přivolení jejich vlastníků z míst-